

## VERSLAG BVA RONDE TAFEL KLIMAATDAKEN – 12/05/2025

*De bedoeling is om leden van het TC dichtingswerken, architecten, landschapsarchitecten en beleidsmakers samen te brengen om te kijken hoe er nauwer kan worden samengewerkt om dit concept te realiseren. Aan de hand van activiteiten als deze wil BVA en Buildwise diverse stakeholders informeren en samen kijken naar verdere stappen voor de effectieve implementatie van Klimaatdaken.*

---

### 1. Aanwezigen

---

Zie deelnemerslijst in bijlage

---

### 2. Verloop

---

- Verwelkoming & presentatie BVA (N. Van Houten, BVA)
- Presentatie 'Wat is een Klimaatdak?' (E. Mahieu, Buildwise)
- Presentatie 'Protocol Klimaatdak' (W. Gamyn, Embuild)
- Ronde tafel: rondje van de tafel + uitwisseling tussen de sectoren om samenwerking rond de implementatie van Klimaatdaken te stimuleren
- Slotwoord (O. Vandooren, CEO Buildwise)
- Roundup en verslag (A. De Smet, BVA)

---

### 3. Topics die aan bod kwamen aan de tafel

---

- 3.1 Bij het uitnodigen van besturen en beleidsmaker is gebleken dat bij het ondertekenen van protocollen zoals dit rond Klimaatdaken 'de mensen op de vloer' onvoldoende op de hoogte zijn van de ondertekening op zich of van wat het engagement precies inhoudt.
- 3.2 Er blijkt bij ontwerpers en studiebureaus al vrij veel ervaring te zijn met het toepassen van de functiedaken uit het protocol Klimaatdaken, meer bepaald de rode, groene en gele daken. Groene en rode daken worden grotendeels uitgewerkt op plekken die sowieso toegankelijk zijn (zoals pleinen en tuinen bovenop parkings en in binnengebieden) en gele daken met het oog op efficiënt energie, de activatie van daken die anders niet gebruikt zouden worden komt minder aan bod.
-

- 3.3 Er blijkt nog het minst ervaring te zijn met ‘blauwe daken’, bovendien blijken opdrachtgevers vaak ook nog twijfelachtig te staan tegenover deze functie.
- 
- 3.4 Ook met het combineren van verschillende type daken (groen, rood, geel, blauw) op één dak blijkt er nog niet zo veel ervaring te zijn.
- 
- 3.5 De algemene ervaring van ontwerpers is dat de ambities van opdrachtgevers mbt Klimaatdaken dalen naarmate de nood tot (financiële) optimalisatie in een project stijgt.
- 
- 3.6 Er wordt opgemerkt dat een Klimaatdak niet enkel mag gezien worden als een ‘gebouwhuid’, maar dat men het als een ‘systeem’ met meerdere functies moet bekijken en dit van in het begin van het ontwerp zo moet mee nemen – waarbij dan vanzelfsprekend ook een bepaalde investering komt kijken => focus leggen op meerwaarde i.p.v. op meerkost => hierop besparen is dan ook vaak niet echt een besparing. Hoe kan de meerwaarde begroot worden? Dakoppervlakte kan bvb meegenomen worden bij de nuttig bruikbaar m2 van het gebouw.
- 
- 3.7 Diverse deelnemers drukken bezorgdheden uit in verband met de nazorg bij Klimaatdaken. Bij openbare besturen heeft dit eerder te maken met wie er aangesproken kan worden als er na een aantal jaar problemen zouden optreden (aangezien de bewijslast - en dus de kosten voor het onderzoek naar waar het probleem zich precies situeert - bij de gebouweigenaar/opdrachtgever ligt). Bij particulieren of kleinere openbare besturen (zoals een school) heeft dit eerder te maken met de specifieke kennis die nodig is om Klimaatdaken op een degelijke manier te onderhouden en hoe (en aan wie) deze kan overgedragen worden.
- 
- 3.8 Circulariteit wordt soms nog als een uitdaging ervaren bij Klimaatdaken. Er wordt aangegeven dat als de vraag stijgt de kwaliteit en betaalbaarheid vanuit de technische kant vanzelf ook zullen volgen.
- 
- 3.9 Er wordt gewezen op mogelijke stabiliteitsproblematiek bij implementatie van Klimaatdaken op bestaande gebouwen. Er wordt gevraagd naar ervaringen en voorbeelden van goede praktijken.
-

- 3.10 In de presentatie worden de verdeling van de taken, evenals de bijhorende verantwoordelijkheden bevraagd. Functies op daken verhogen de bouw-/stabiliteitskost, evenzo is dit zo voor de bouwen gericht op toekomstige uitbreidingen. Afwegen van kosten-baten erg belangrijk is. Waar en hoe deze kosten in rekening worden gebracht vergt verder studie- en onderzoekswerk Vb. Welke functies zijn mogelijk en te verantwoorden op een dak en welke niet? Welke belangen/functies primeren? Wie beslist hierover/weegt dit af/legt dit op?
- 3.11 Er wordt op gewezen dat de nadruk nog vooral ligt op “elk dak op zich” terwijl er bv. bij ‘groene daken’ - nog meer in netwerken gedacht zou kunnen worden.
- 3.12 Er wordt gewezen op het ontbreken van ecologen aan tafel. In dat verband wordt ook opgemerkt dat er nood is aan sensibilisering en een nieuwe ‘esthetiek’ – ecologisch wordt vaak geassocieerd met rommelig. Er wordt gevraagd of dit de taak is van ontwerpers?

---

#### 4. Besluiten

- 4.1 Het is belangrijk een ‘holistische benadering’ van Klimatdaken hanteren. Dit houdt in dat elk dak niet meer op zich - als een eilandje - zou beschouwd worden, maar dat men kijkt naar en linken legt met de ruimere context (landschap, ecologie, masterplan van de site, noden van de buurt,...). Zo kunnen doordachte keuzes gemaakt worden rond wat te doen met de ‘vijfde gevel’ en wordt de nodige investeringen hierin ook beter verantwoord.
- 4.2 Uit de workshop kwam duidelijk naar voor hoe acties en beslissingen op verschillende vlakken - van technische ontwikkelingen tot stedenbouwkundige regelgeving - elkaar beïnvloeden. Voor een vlotte implementatie van Klimatdaken dient er daarom op al deze verschillende niveaus tegelijk ingezet te worden.
-

4.3 Hieronder vatten we de drempels en mogelijke hefbomen die tijdens de workshop werden aangehaald om implementatie van Klimaatdaken te stimuleren samen:

| rDempels                                                                                                                                                                    | Mogelijke hefbomen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Beperkte betrokkenheid en of enthousiasme bij beleidsmaker overheden                                                                                                        | Betrokkenheid stimuleren door communicatie en uitnodiging vanuit de verschillende initiatiefnemers, ondernemers en beroeps vereniging en                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Ambities van opdrachtgevers mbt Klimaatdaken dalen naarmate de nood tot (financiële) optimalisatie in een project stijgt                                                    | Overheden kunnen strengere eisen opleggen en/of mee financieren ifv bredere impact op de gebouwde omgeving mbt het benutten van de 'vijfde gevel' (vb. in het kader van verdichting en/of het versterken van groenblauwe netwerken).                                                                                                                                                                          |
| Er is sensibilisering nodig alle betrokken partijen ivm het benutten van de 'vijfde gevel' en de diverse mogelijke functies                                                 | Fabrikanten en beroepsorganisaties kunnen samen inzetten op netwerkvorming en kennisdeling - in functie hiervan is er het nodig om goede voorbeelden beter te documenteren en hier breed over te communiceren                                                                                                                                                                                                 |
| Gebrek aan kennis en ervaring bij architecten en opdrachtgevers (en bij sommige uitvoerders) ivm de diverse functies en de combinatie van verschillende functies op één dak | Er kunnen handvaten / richtlijnen / ... voor de diverse doelgroepen opgemaakt worden + Fabrikanten en beroepsorganisaties kunnen samen inzetten op communicatie en kennisdeling hierover                                                                                                                                                                                                                      |
| Vragen rond mogelijke stabiliteitsproblematiek bij implementatie van Klimaatdaken op bestaande gebouwen                                                                     | Delen en documenteren van ervaring en referenties. Samenwerking tussen de fabrikanten, uitvoerders, studiebureaus en architecten om Als eerste stap beter zicht te krijgen de effectieve problematiek.                                                                                                                                                                                                        |
| Er blijken diverse bezorgdheden te bestaan in verband met de nazorg bij Klimaatdaken                                                                                        | Zowel op voorhand (bij de conceptie), tijdens de uitvoering, als achteraf (na oplevering) kunnen diverse maatregelen genomen worden om problemen zoveel als mogelijk te vermijden (zoals het voorzien van een lekdetectiesysteem of het werken met zonering, het voorzien van een tijdelijke beschermingslaag, of het afsluiten van een onderhoudscontract waarbij een deel kennisoverdracht opgenomen wordt) |
| 'Mensen op de vloer' zijn soms niet goed op de hoogte van wat het engagement van zo'n protocol nu precies inhoudt                                                           | Ondertekenaars kunnen er voor te zorgen dat informatie / handvaten / richtlijnen, ... mbt tot de aangeane ambities intern duidelijk gecommuniceerd worden                                                                                                                                                                                                                                                     |

### **Uitnodigingen en vervolgstappen**

De deelnemers van de bijeenkomst werden verder ook nog uitgenodigd om:

- 4.1 het [protocol Klimaatdak](#) te ondertekenen (mochten ze dat nog niet gedaan hebben)
- 4.2 deel te nemen aan één van de technische comités van Buildwise
- 4.3 hun projecten voor te dragen als demoproject binnen het COOCK+ project rond Klimaatdaken
- 4.4 het BVA-team te vervoegen en mee activiteiten te organiseren om architecten in Vlaanderen samen te brengen en te ondersteunen en de samenwerking met andere sectoren te versterken
- 4.5 het BVA-team nodigt uit om specifiek voor de implementatie van de klimaatdaken, goede voorbeelden aan te leveren, zodoende vanuit casestudies het onderzoek en aansluitend de kennisopbouw te stimuleren

---

**EINDE VERSLAG**

---